

De Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie
Mr. F. Teeven
Postbus 20301
2500 EH DEN HAAG

Datum
10 december 2013

Uw kenmerk
427418

Contactpersoon
J.M.A. Timmer

Onderwerp
Advies op het concept-wetsvoorstel tot wijziging van het Wetboek van Strafrecht, de Wet op het voortgezet onderwijs, de Wet op de expertisecentra en de Wet educatie en beroepsonderwijs in verband met de invoering van de maatregel terbeschikkingstelling aan onderwijs

Geachte heer Teeven,

Bij brief van 30 september 2013, met kenmerk 427418, heeft u, mede namens de Staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, de Nederlandse Vereniging voor Rechtspraak (hierna: NVvR) om advies gevraagd over het concept-wetsvoorstel tot wijziging van het Wetboek van Strafrecht, de Wet op het voortgezet onderwijs, de Wet op de expertisecentra en de Wet educatie en beroepsonderwijs in verband met de invoering van de maatregel terbeschikkingstelling aan onderwijs. Dit advies is voorbereid door leden van de vereniging en is vastgesteld door de Wetenschappelijke Commissie van de NVvR.

Strekking wetsvoorstel

Dit concept-wetsvoorstel strekt, blijkens de memorie van toelichting, tot introductie van de maatregel ter beschikkingstelling aan het onderwijs, teneinde mogelijk te maken dat ook buiten de muren van de justitiële jeugdinrichting onderwijs onderdeel kan vormen van de reactie op een strafbaar feit. Reden hiervan is het feit dat het succesvol afronden van een opleiding bijdraagt aan de mogelijkheden voor jongeren om aansluiting te vinden bij de samenleving en daarin een volwaardige en opbouwende rol te vervullen. Hiermee kan worden voorkomen dat zij zich opnieuw schuldig maken aan het plegen van strafbare feiten.

Advisering

De voorgestelde wettekst, alsmede de daarbij behorende memorie van toelichting geven de NVvR aanleiding tot het maken van de volgende opmerkingen.

De Leerplichtwet 1969 biedt mogelijkheden om jongedigen onderwijs te laten genieten. Het is de NVvR, bij lezing van het wetsvoorstel en de daarbij behorende memorie van toelichting, niet duidelijk geworden hoe de Leerplichtwet en het onderhavige wetsvoorstel zich tot elkaar verhouden. De NVvR verzoekt de staatssecretaris hieraan aandacht te besteden in de memorie van toelichting.

Blijkens voorgesteld artikel 77 wg, lid 9 juncto artikel 77 wc van het Wetboek van Strafrecht (hierna Sr) is de sanctie op het door de jeugdige niet naar behoren meewerken aan de uitvoering van de maatregel van terbeschikkingstelling aan het onderwijs, vervangende jeugddetentie. De NVvR is van mening dat het niet ondersteunen van de maatregel met bijvoorbeeld de mogelijkheid van een time-out, elektronische controle of nachtdetentie bij niet naleving, aan een (uiteindelijk) succesvolle uitvoering van de maatregel in de weg staat. Immers, in bepaalde gevallen, zoals bijvoorbeeld bij een jeugdige die eerder zich frequent schuldig maakte aan ongeoorloofd schoolverzuim, is de kans groot dat anders dadelijk tot oplegging van de vervangende jeugddetentie zal moeten worden overgegaan. Andere mogelijke sancties, zoals bovengenoemde, zijn in een dergelijk geval mogelijk een meer opportune reactie en geven de rechter dan meer mogelijkheden om rekening te houden met de persoon van de jeugdige. De NVvR geeft de staatssecretaris daarom in overweging in de wet tevens andere sancties op het door de jeugdige niet naar behoren meewerken op te nemen.

Ter zake van de mogelijkheid van tenuitvoerlegging van de vervangende jeugddetentie bij niet naar behoren meewerken aan de tenuitvoerlegging van de maatregel door de veroordeelde jeugdige, vindt de NVvR het overigens wenselijk dat mogelijk wordt gemaakt dat vervangende jeugddetentie van minder lange duur kan worden toegepast dan gelet op de opgelegde maatregel zou moeten. Een dergelijke mogelijkheid stelt de rechter ertoe in staat rekening te houden met de omstandigheden van het geval en de persoon van de jeugdige, die een matiging van de sanctie op niet naar behoren meewerken aan de maatregel kunnen rechtvaardigen. De NVvR verzoekt de staatssecretaris dan ook deze mogelijkheid in de wet op te nemen.

Met betrekking tot de uitvoerbaarheid van de maatregel tot terbeschikkingstelling aan het onderwijs, is de NVvR van mening dat de vereiste medewerking van scholen en opleidingsinstellingen tot problemen kan leiden. Op het moment van de terechtzitting moet de rechter kunnen beschikken over een verklaring van de school of opleidingsinstelling dat zij de jeugdige willen inschrijven en moet de startdatum van de scholing of opleiding voor de jeugdige bekend zijn. Als de jeugdige echter nog een deel van de aan hem of haar opgelegde jeugddetentie moet uitzitten voordat kan worden gestart met de educatie, is dit een complicerende factor voor de school of opleidingsinstelling om tot het maken van afspraken of het doen van toezeggingen met betrekking tot de jeugdige over te gaan. Dat zelfde geldt wanneer sprake is van een ingesteld hoger beroep; de tenuitvoerlegging van de maatregel zal dan moeten worden uitgesteld. De dadelijke uitvoerbaarheid komt weliswaar deels aan deze bezwaren tegemoet, maar niettemin bestaat de vrees dat de concrete voorbereiding van de maatregel door de noodzakelijke samenwerking van justitiële en onderwijskundige instellingen een hoog bureaucratisch gehalte zal hebben. De NVvR verzoekt de staatssecretaris aan bovenstaande aandacht te besteden in de memorie van toelichting.

Ter zake van de vereiste betrokkenheid van scholen en onderwijsinstellingen voor het welslagen van de tbo-maatregel, vraagt de NVvR zich af of het voor het onderwijs in de praktijk goed mogelijk is om de betrokken jongeren in het lesprogramma op te nemen, gelet op de noodzakelijke extra zorg die deze leerlingen nodig kunnen hebben en die door bezuinigingen in het onderwijs maar beperkt voorhanden is. De NVvR verzoekt de staatssecretaris hierover duidelijkheid te verschaffen in de memorie van toelichting.

Als bijlage is bijgevoegd een kopie van de brief van de NVvR aan de Staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.

Namens het bestuur van de NVvR,
de ~~Wetenschappelijke Commissie~~

M.E. de Meijer
voorzitter

De Staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap
Drs. S. Dekker
Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

Datum
10 december 2013

Uw kenmerk
427418

Contactpersoon
J.M.A. Timmer

Onderwerp
Advies op het concept-wetsvoorstel tot wijziging van het Wetboek van Strafrecht, de Wet op het voortgezet onderwijs, de Wet op de expertisecentra en de Wet educatie en beroepsonderwijs in verband met de invoering van de maatregel terbeschikkingstelling aan onderwijs

Geachte heer Dekker,

Bij brief van 30 september 2013, met kenmerk 427418, heeft de Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie, mede namens u, de Nederlandse Vereniging voor Rechtspraak (hierna: NVvR) om advies gevraagd over het concept-wetsvoorstel tot wijziging van het Wetboek van Strafrecht, de Wet op het voortgezet onderwijs, de Wet op de expertisecentra en de Wet educatie en beroepsonderwijs in verband met de invoering van de maatregel terbeschikkingstelling aan onderwijs. Dit advies is voorbereid door leden van de vereniging en is vastgesteld door de Wetenschappelijke Commissie van de NVvR.

Strekking wetsvoorstel

Dit concept-wetsvoorstel strekt, blijkens de memorie van toelichting, tot introductie van de maatregel ter beschikkingstelling aan het onderwijs (hierna: tbo-maatregel), teneinde mogelijk te maken dat ook buiten de muren van de justitiële jeugdinstelling onderwijs onderdeel kan vormen van de reactie op een strafbaar feit. Reden hiervan is het feit dat het succesvol afronden van een opleiding bijdraagt aan de mogelijkheden voor jongeren om aansluiting te vinden bij de samenleving en daarin een volwaardige en opbouwende rol te vervullen. Hiermee kan worden voorkomen dat zij zich opnieuw schuldig maken aan het plegen van strafbare feiten.

Advisering

De voorgestelde wettekst, alsmede de daarbij behorende memorie van toelichting geven de NVvR aanleiding tot het maken van de volgende opmerkingen.

De Leerplichtwet 1969 biedt mogelijkheden om jeugdigen onderwijs te laten genieten. Het is de NVvR, bij lezing van het wetsvoorstel en de daarbij behorende memorie van toelichting, niet duidelijk geworden hoe de Leerplichtwet en het onderhavige wetsvoorstel zich tot elkaar verhouden. De NVvR verzoekt de staatssecretaris hieraan aandacht te besteden in de memorie van toelichting.

Blijkens voorgesteld artikel 77 wg, lid 9 juncto artikel 77 wc van het Wetboek van Strafrecht (hierna Sr) is de sanctie op het door de jeugdige niet naar behoren meewerken aan de uitvoering van de maatregel van terbeschikkingstelling aan het onderwijs, vervangende jeugddetentie. De NVvR is van mening dat het niet ondersteunen van de maatregel met bijvoorbeeld de mogelijkheid van een time-out, elektronische controle of nachtdetentie bij niet naleving, aan een (uiteindelijk) succesvolle uitvoering van de maatregel in de weg staat. Immers, in bepaalde gevallen, zoals bijvoorbeeld bij een jeugdige die eerder zich frequent schuldig maakte aan ongeoorloofd schoolverzuim, is de kans groot dat anders dadelijk tot oplegging van de vervangende jeugddetentie zal moeten worden overgegaan. Andere mogelijke sancties, zoals bovengenoemde, zijn in een dergelijk geval mogelijk een meer opportune reactie en geven de rechter dan meer mogelijkheden om rekening te houden met de persoon van de jeugdige. De NVvR geeft de staatssecretaris daarom in overweging in de wet tevens andere sancties op het door de jeugdige niet naar behoren meewerken op te nemen.

Ter zake van de mogelijkheid van tenuitvoerlegging van de vervangende jeugddetentie bij niet naar behoren meewerken aan de tenuitvoerlegging van de maatregel door de veroordeelde jeugdige, vindt de NVvR het overigens wenselijk dat mogelijk wordt gemaakt dat vervangende jeugddetentie van minder lange duur kan worden toegepast dan gelet op de opgelegde maatregel zou moeten. Een dergelijke mogelijkheid stelt de rechter ertoe in staat rekening te houden met de omstandigheden van het geval en de persoon van de jeugdige, die een matiging van de sanctie op niet naar behoren meewerken aan de maatregel kunnen rechtvaardigen. De NVvR verzoekt de staatssecretaris dan ook deze mogelijkheid in de wet op te nemen.

Met betrekking tot de uitvoerbaarheid van de maatregel tot terbeschikkingstelling aan het onderwijs, is de NVvR van mening dat de vereiste medewerking van scholen en opleidingsinstellingen tot problemen kan leiden. Op het moment van de terechtzitting moet de rechter kunnen beschikken over een verklaring van de school of opleidingsinstelling dat zij de jeugdige willen inschrijven en moet de startdatum van de scholing of opleiding voor de jeugdige bekend zijn. Als de jeugdige echter nog een deel van de aan hem of haar opgelegde jeugddetentie moet uitzitten voordat kan worden gestart met de educatie, is dit een complicerende factor voor de school of opleidingsinstelling om tot het maken van afspraken of het doen van toezeggingen met betrekking tot de jeugdige over te gaan. Dat zelfde geldt wanneer sprake is van een ingesteld hoger beroep; de tenuitvoerlegging van de maatregel zal dan moeten worden uitgesteld. De dadelijke uitvoerbaarheid komt weliswaar deels aan deze bezwaren tegemoet, maar niettemin bestaat de vrees dat de concrete voorbereiding van de maatregel door de noodzakelijke samenwerking van justitiële en onderwijskundige instellingen een hoog bureaucratisch gehalte zal hebben. De NVvR verzoekt de staatssecretaris aan bovenstaande aandacht te besteden in de memorie van toelichting.

Ter zake van de vereiste betrokkenheid van scholen en onderwijsinstellingen voor het welslagen van de tbo-maatregel, vraagt de NVvR zich af of het voor het onderwijs in de praktijk goed mogelijk is om de betrokken jongeren in het lesprogramma op te nemen, gelet op de noodzakelijke extra zorg die deze leerlingen nodig kunnen hebben en die door bezuinigingen in het onderwijs maar beperkt voorhanden is. De NVvR verzoekt de staatssecretaris hierover duidelijkheid te verschaffen in de memorie van toelichting.

Als bijlage is bijgevoegd een kopie van de brief van de NVvR aan de Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie.

Namens het bestuur van de NVvR,
de Wetenschappelijke Commissie

M.E. de Meijer
voorzitter

